

Perspectiefnota 2021

Inhoud

Hoofdstuk 1: Inleiding	3
Hoofdstuk 2: Perspectief.....	4
Hoofdstuk 3: Financieel vertrekpunt	7
Hoofdstuk 4: Ontwikkelingen per programma	9
4.1 Programma 1: Bestuur en burger.....	9
4.2 Programma 2: Veiligheid.....	10
4.3 Programma 3: Openbare ruimte	12
4.4 Programma 4: Economische zaken	13
4.5 Programma 5: Sociaal Domein	14
4.6 Programma 6: Natuur en Milieu	16
4.7 Programma 7: Ruimtelijke ontwikkeling	17
Overhead.....	19
Algemene baten en lasten	20
Hoofdstuk 5: Overige onderwerpen	21
Hoofdstuk 6: Technische kaders.....	22

Hoofdstuk 1: Inleiding

De Perspectiefnota 2021 is het instrument van de gemeenteraad om het college van Burgemeester en Wethouders in gesprek te gaan over de richting van de uitvoering van haar beleidsvoornemens. Hiermee geeft de raad richting aan de contouren voor de programmabegroting 2021-2024.

Als startdocument voor het opstellen van de begroting 2021 spreken we van een perspectiefnota in plaats van een kadernota omdat er niet een kader wordt opgelegd, maar meer sprake is van inventarisatie van zoekrichtingen. Deze zoekrichtingen worden bij het opstellen van de begroting 2021 verder geconcretiseerd. De uitdaging waarmee de gemeente Wijdemeren te maken heeft in het sociaal domein verhindert het formuleren van een kader voor de uitgaven. Enerzijds zijn we sinds eind 2019 volop bezig met kostenbeheersing in het sociaal domein. Anderzijds zijn we genoodzaakt ombuigingen in alle onderdelen door te voeren.

Tijdens het opstellen van de perspectiefnota 2021 brak de coronacrisis uit. Het is bij de opstelling van de Perspectiefnota 2021 onmogelijk om de lange termijneffecten van de coronacrisis hierin te vertalen. Nadelige effecten op het gebied van bijstandsuitkeringen liggen in de lijn der verwachting.

De algemene beschouwingen zullen plaats vinden bij de behandeling van de begroting 2021.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staat het perspectief beschreven, waarna in hoofdstuk 3 het financieel vertrekpunt is weergegeven. Hiervoor is het begrotingsresultaat uit de programmabegroting 2020-2023 voor de jaarschijven 2021-2023 leidend. In combinatie met ontwikkelingen die niet aan keuze onderhevig zijn leidt dit tot een begrotingsresultaat voordat keuzes worden toegevoegd.

Vervolgens wordt in dit hoofdstuk in een overzicht de effecten weergegeven van een combinatie van ruimtescheppende maatregelen en beleidstoevoegingen.

In hoofdstuk 4 staan andere onderwerpen beschreven die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de programmabegroting 2021-2024. Per programma zijn hier de beleidsontwikkelingen beschreven en worden de ruimtescheppende maatregelen en beleidstoevoegingen toegelicht. Tenslotte staan in hoofdstuk 5 de technische uitgangspunten voor het opstellen van de begroting voor 2021 en verder.

Hoofdstuk 2: Perspectief

Inleiding

Dit jaar biedt het college de raad geen kadernota aan, maar een perspectiefnota. Het financieel perspectief van de gemeente Wijdemeren is ingrijpend gewijzigd sinds het sluiten van het bestuursakkoord. Ook bij de gemeente Wijdemeren is de landelijke trend zichtbaar van de kostenstijgingen in het sociaal domein (collegebrief 2019-RI-70). De gestegen kosten zijn structureel van aard, zonder dat de rijksvergoedingen zijn meegestegen. Dit vraagt om een dekkingsplan met aanvullende maatregelen. Het invoeren van de ruimte scheppende maatregelen vergt implementatietijd; mogelijk zullen de financiële effecten van de benodigde maatregelen vooral zichtbaar zijn in meerjarig perspectief, vanaf 2022 en verder.

Maar boven op de kostenontwikkeling in het sociaal domein werden ook wij in maart 2020 geconfronteerd met het uitbreken van de COVID-19 pandemie, de coronacrisis. De gevolgen van de coronacrisis voor de ontwikkelingen van de gemeentelijke financiën zijn nog niet aan te geven. Maar als wij rekening moeten gaan houden met de maatschappelijke gevolgen van de coronacrisis, bijvoorbeeld de 1,5 meter maatschappij, kan dit ook op meerdere onderdelen van het gemeentelijk beleid invloed hebben. Daarom is het niet mogelijk om de gemeenteraad kaders te vragen, waarmee de programmabegroting 2021 kan worden opgesteld. Wel geeft het college perspectieven die van invloed zijn op het opstellen van de programmabegroting. Noodgedwongen betekent dit, dat anders dan in voorgaande jaren, de besluitvorming van de raad weer nadrukkelijker wordt gericht op het vaststellen van de begroting.

Met de perspectiefnota wil het college in gesprek gaan over de wijze waarop we de begroting 2021 gaan opstellen; strategische keuzes, de invulling, het proces en het tijdsplan willen we in samenspraak bepalen.

Coronacrisis

In maart 2020 brak de coronacrisis uit. Het is op dit moment onmogelijk om de lange termijneffecten van de coronacrisis in financiële en beleidsmatige zin te vertalen naar 2021 en verder. Nadelige effecten op het gebied van bijstandsuitkeringen liggen in de lijn der verwachting. Maar ook mogelijke inkomstenderving van de gemeente door het verlenen van uitstel van betaling aan inwoners en bedrijven, terugval van belastinginkomsten (toeristenbelasting) of toename van het aantal oninbare vorderingen. Maar mogelijk zullen ook maatschappelijke organisaties in 2020 of de komende jaren een extra beroep willen doen op financiële ondersteuning door de gemeente omdat andere inkomstenbronnen tijdelijk of langdurig wegvallen. De vraag is of, en hoeveel, extra middelen het Rijk aan gemeenten zal verstrekken ter compensatie.

Sommige gemeenten hebben op basis van de geschetste onzekerheden, besloten om geen perspectief/kader- of voorjaarsnota op te stellen. De gemeenteraad wordt geadviseerd om juist in deze onzekere tijden toch de planning en control (p&c)-cyclus aan te houden omdat we als gemeente Wijdemeren ook zonder de coronacrisis keuzes moeten maken om de structurele financiële knelpunten in het sociaal domein op te lossen. Zodra er meer duidelijkheid ontstaat over gevolgen van de coronacrisis wordt deze informatie in het eerstvolgende p&c-product verwerkt. Zo zal er niet alleen in de voorjaarsrapportage hieraan aandacht worden besteed, maar ook in een bijlage van de programmarekening 2019 als gebeurtenis na balansdatum.

Bestuursakkoord 2018-2022 Sterke dorpen, regionaal verbinden.

In het bestuursakkoord 2018-2022 hebben de coalitiepartijen afspraken vastgelegd over diverse beleidsonderwerpen. Het college en de gemeenteraad hebben de afgelopen twee jaar ingezet op de uitvoering van de beleidsonderwerpen uit het bestuursakkoord. Te denken valt daarbij aan het dorpenbeleid, het voortzetten van het beleid binnen het sociaal domein en de extra aandachtspunten, de inzet op het realiseren van een volgend integraal kindcentrum (IKC), de extra impuls voor kunst en cultuur, het ondernemersloket, de financiële uitgangspunten, samenwerking in de regio en het Plassengebied, woningbouw (duurzaamheid, verscheidenheid in het woningbouwprogramma, Kansenskaart), de duurzaamheidsagenda, het mobiliteitsvraagstuk en het toewerken naar de omgevingsvisie.

De kostenontwikkelingen binnen het sociaal domein en de gevolgen van de coronacrisis leiden noodgedwongen tot een bijstelling van de beleidsvoornemens van het bestuursakkoord. Met deze perspectiefnota schetst het college de nieuwe keuzes die moeten worden gemaakt. Dit leidt dan niet alleen tot bijstelling van de ambities en het noodgedwongen terugdraaien van gerealiseerde beleidsvoornemens, maar het college geeft ook aan waar in de periode 2021-2022 de focus op komt en blijft te liggen.

In de meerjarenbegroting komt de focus te liggen op:

- Waar mogelijk opvangen van de financiële en maatschappelijke gevolgen van de Corona-crisis;
- Voortzetten van de noodzakelijke zorg voor onze inwoners door gericht te begroten in het sociaal domein;
- Komen tot een sluitende meerjarenbegroting;
- Uitvoeren van het dorpenbeleid;
- Stimuleren van woningbouw met daarbij inzet op verscheidenheid in het woningbouwprogramma en constante nadruk op Duurzaamheidsaspecten;
- Het Ondernemersloket;
- Invoering van de Omgevingswet;
- Uitvoering van het Gebiedsakkoord;
- Organisatieontwikkeling en dienstverlening.

Bijstelling van de ambities van het bestuursakkoord en gerealiseerde beleidsvoornemens betekent dat het college bij het opstellen van de meerjarenbegroting uit zal gaan van:

- Het structureel verlagen van het budget voor duurzaamheid met € 40.000;
- Het structureel verlagen van het budget voor kunst en cultuur met € 20.000;
- Het uitstellen van de bouw van een derde IKC voor onbepaalde tijd;
- Het verhogen van de OZB-tarieven met 5% boven op de inflatie.

Het financieel perspectief

Om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting moet er waar mogelijk omgebogen worden en is er gezocht naar mogelijkheden om de autonome inkomsten van de gemeente te verhogen. Daarbij zijn de mogelijke ombuigingen zoveel mogelijk verdeeld over alle onderdelen binnen de gemeentelijke organisatie (met uitzondering van de griffie). Voor gemeente, maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners zal gelden dat de voorgestelde maatregelen merkbaar, onvermijdelijk ingrijpend zijn en soms ongewenste effecten zullen hebben.

In dat kader mag niet onbenoemd blijven dat de trend die heerst bij het merendeel van onze verbonden partijen waarmee wij via een gemeenschappelijke regeling verbonden zijn om de bijdragen van gemeenten met een hoger inflatiepercentage te verhogen dan de gemeente Wijdemeren zelf hanteert, leidt tot een relatief toenemend beslag op onze algemene middelen. Voor de begroting 2021 zullen wij naar verwachting geconfronteerd worden met voldoende feiten en dus onontkoombare verhogingen. De inzet van de gemeente zal er echter op gericht zijn om samen met de partners hierop een lijn in te zetten, gericht op financiële solidariteit. Ondanks de beperkte financiële mogelijkheden zijn toch, maar dan wel in bescheiden vorm, enkele beleidstoevoegingen aan de orde. Dit om uitvoering te kunnen blijven geven aan eerder gemaakte beleidsplannen en de kwaliteit van bedrijfsvoering en dienstverlening op noodzakelijk niveau te houden.

Het nu gepresenteerde financieel perspectief zet in op het presenteren van een sluitend resultaat op de begroting in 2022. Daarmee is de begroting in meerjarenperspectief sluitend. Maar mogelijk zal dit pas in 2023 kunnen worden gerealiseerd; het kost immers tijd om ruimte scheppende maatregelen te implementeren.

De begroting 2021 dient structureel en reëel in evenwicht te zijn. Dit houdt in dat de structurele baten ieder jaar ten minste de structurele lasten dekken en de ramingen realistisch zijn. Als de begroting 2021 niet structureel en reëel in evenwicht is, dan dient aannemelijk te zijn dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren (uiterlijk in 2024) tot stand zal worden gebracht. Hierbij geldt dat geen sprake mag zijn van opschuivend sluitend meerjarenperspectief; het is niet toegestaan om ieder jaar opnieuw een (meerjaren)begroting aan te bieden waarbij uitsluitend de laatste jaarschijf in evenwicht is. Aangezien het begrotingsjaar 2020 sluitend is vastgesteld is geen sprake van een opschuivend sluitend meerjarenperspectief. Een preventief toezichtsregime is daarmee niet aan de orde en we kunnen uitgaan van repressief (=positief) toezichtsregime als pas in 2023 sprake is van een sluitend begrotingsresultaat. Het terugdraaien van (onderdelen van de) organisatieontwikkeling wordt niet als reële mogelijkheid gezien omdat we de bedrijfsvoering en dienstverlening op peil willen houden.

Gericht begroten in het sociaal domein

Met ingang van 2015 hebben gemeenten in Nederland belangrijke verantwoordelijkheden gekregen op de gebieden Wmo, jeugd en participatie; de 3-decentralisaties. Ook voor de komende jaren staan opnieuw decentralisaties op de agenda, zoals de wet op de Schuldhulpverlening (per 2021) en Inburgering (loop van 2021 of daarna).

De afgelopen jaren zagen we in Wijdemeren dat de uitgaven voor Jeugd al hoger waren dan de middelen die daarvoor beschikbaar werden gesteld door het Rijk. Deze hogere uitgaven konden echter worden opgevangen binnen de begroting van programma 5, met name door de budgetten voor Wmo.

Het landelijk beeld dat de betaalbaarheid van de decentralisaties voor gemeenten onder druk komt te staan, werd echter in 2019 ook voor Wijdemeren werkelijkheid. Na stevige onderhandelingen tussen gemeenten en het Rijk, is het Rijk overgegaan tot tijdelijke compensatie van 3 jaar voor de uitgaven aan jeugdzorg (in overleg met de toezichthouder nemen we wel een stelpost op voor extra middelen van het Rijk voor de periode 2022-2024). Deze compensatie is echter vele malen lager dan de uitgaven die de gemeente Wijdemeren hier maakt. Bij de najaarsnota 2019 werd duidelijk dat er in totaal een bedrag van 1 miljoen moest worden bijgeraamd voor de kosten van Wmo en Jeugd. In december 2019 is de raad geïnformeerd dat ook de bijgestelde budgetten voor Wmo en Jeugd werden overschreden (2019-RI-70) met € 1 mln. De verwachting is dat de trend die in 2019 is ingezet blijft: de kosten van Wmo onder andere door vergrijzing en invoering van het abonnementstarief zullen nog steeds toenemen. Dat vereist dat we ook de kosten van jeugdzorg gaan begroten op het niveau dat we werkelijk verwachten uit te geven.

Om de noodzakelijke zorg voor onze inwoners in 2021 te kunnen dragen, wordt de gemeente daarom nu geconfronteerd met de noodzaak om gemeentebrede ombuigingen door te voeren, omdat de middelen voor de verwachte uitgaven Wmo en de Jeugdzorg niet meer alleen binnen programma 5 van de begroting gevonden kunnen worden. De vormgeving van deze ombuigingen maakt dan ook een belangrijk onderdeel uit van de perspectiefnota 2021.

Daarnaast wordt actief nagegaan waar de gemeente zelfstandig dan wel samen met de regio binnen de wettelijke kaders kan komen tot beleidsaanpassingen, om zo mogelijk verdere groei van de uitgaven op Wmo en Jeugdzorg te kunnen beperken, dan wel het beslag op gemeentelijke middelen te kunnen verminderen.

Organisatieontwikkeling en dienstverlening

De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in de organisatie. Veel doelstellingen zijn behaald en er is een nieuwe basis gelegd voor een modernere en meer solide organisatie. Het fundament van de organisatie is versterkt. Er is meer zelfbewustzijn om op eigen kracht problemen aan te pakken en op te lossen. De organisatie heeft nog veel (nieuwe) opgaven waaraan de komende jaren verder wordt gewerkt, waaronder de uitdaging om de kosten in het sociaal domein te beheersen, de dienstverlening te versterken en in te zetten op het woningbouwprogramma binnen de nieuwe kaders van de Omgevingswet en de Regionale Energie Samenwerking. Verandering wordt meer een constante dan een eenmalige exercitie en blijft vragen om investeren in onze medewerkers en de bedrijfsvoering.

Hoofstuk 3: Financieel vertrekpunt

- = nadeel

bedragen x € 1.000

Financieel vertrekpunt	2021		2022		2023		2024	
	inciden- teel	structu- reel	inciden- teel	structu- reel	inciden- teel	structu- reel	inciden- teel	structu- reel
Begrotingsresultaat MJB 2020	-75	315		0		150		150
Autonome ontwikkelingen		170		160		129		129
Gemeenschappelijke regelingen		-216		-216		-216		-216
Begrotingsresultaat zonder bezuinigingen en beleidstoevoegingen	-75	269	0	-56	0	63	0	63
Totaal		194		-56		63		63

Structureel en incidenteel begrotingsresultaat

Het onderscheid in incidenteel en structureel is van belang voor de beoordeling of de begroting structureel in evenwicht is. Een structureel evenwicht wil zeggen dat de structurele inkomsten van de gemeente minimaal gelijk zijn aan de structurele uitgaven. Er is dan sprake van een houdbare begroting; de gemeente kan ook op de lange termijn uitgaven betalen omdat structurele uitgaven niet met incidentele baten worden gedekt.

Autonome ontwikkelingen

De hier genoemde bedragen zijn de resultante van de september-en decembercirculaire 2019 van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Gemeenschappelijke regelingen

Bijdrage Veiligheidsregio

De gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio is € 26.000 hoger dan waarmee voor de jaarschijf 2021 rekening was gehouden; voor de jaarschijf 2021 was rekening gehouden met een verhoging van de bijdrage met 2%.

Bijdrage Plassenschap

Uit de scenario's voor de toekomst van RMN en mogelijk ook het Plassenschap zullen in 2020 keuzes moeten worden gemaakt, omdat de huidige structuur van RMN niet toekomstbestendig is. In elk geval zullen de financiële consequenties - van de in 2020 gemaakt keuzes - vanaf 2021 structureel doorwerken, waardoor extra dekking gevonden moet worden. Hiervoor wordt met een extra bedrag rekening gehouden van € 80.000.

Bijdrage OFGV

De gemeentelijke bijdrage aan de OFGV is € 60.000 hoger dan waarmee voor de jaarschijf 2021 rekening was gehouden; voor de jaarschijf 2021 was rekening gehouden met een verhoging van de bijdrage met 2%. In verband met een herijking van het kostprijsverdeelsysteem is een extra verhoging van de bijdrage van de gemeente Wijdemeren nodig.

Bijdrage Regio Gooi en Vechtstreek

De gemeentelijke bijdrage aan de regio Gooi en Vechtstreek is hoger dan waarmee voor de jaarschijf 2021 rekening was gehouden; voor de jaarschijf 2021 was rekening gehouden met een verhoging van de bijdrage met 2%. De verhoging van de gemeentelijke bijdrage van de regio Gooi en Vechtstreek bedraagt € 70.000 en wordt veroorzaakt door de stijging in GAD (Grondstoffen en Afvalstoffen Dienst; € 20.000), extra toezicht op kinderopvang en toerisme Gooi (€ 50.000).

Begrotingsresultaat Perspectiefnota 2021

- = nadeel

bedragen x € 1.000

Financieel vertrekpunt	2021		2022		2023		2024	
	inciden- teel	structu- reel	inciden- teel	structu- reel	inciden- teel	structu- reel	inciden- teel	structu- reel
Begrotingsresultaat zonder bezuinigingen en beleidstoevoegingen	-75	269	0	-56	0	63	0	63
Bijraming jeugd en WMO		-2.200		-2.200		-2.200		-2.200
Beleidsstoevoegingen		-156		-156		-156		-156
Ruimtescheppende maatregelen	198	1.490		2.520		2.520		2.520
Begrotingsresultaat kadernota 2021	123	-597	0	108	0	227	0	227
Totaal		-474		108		227		227

bedragen x € 1.000

Ruimtescheppende maatregelen		2021	2022	2023	2024	programma
Bestuursakkoord						
1.	Geen 3e IKC	70	70	70	70	5
2.	Kunst & Cultuur	20	20	20	20	5
3.	Uitvoering duurzaamheid	40	40	40	40	6
4.	OZB-lasten verhogen: 5% bovenop inflatie van 1,5%	330	330	330	330	Alg. baten & lasten
Subtotaal Bestuursakkoord		460	460	460	460	
Overige ruimtescheppende maatregelen						
5.	Minder toevoegen aan reserves	198				Alg. baten & Lasten
6.	Bezuinigingen sociaal domein	160	160	160	160	5
7.	Overige ombuigingen	870	1.900	1.900	1.900	
Subtotaal overige ruimtescheppende maatregelen		1.228	2.060	2.160	2.160	
Totaal ruimtescheppende maatregelen		1.688	2.520	2.520	2.520	

De overige ruimtescheppende maatregelen worden verder uitgewerkt tijdens het opstellen van de begroting 2021. De andere ruimtescheppende maatregelen worden toegelicht in hoofdstuk 4 bij de betreffende programma's.

Hoofdstuk 4: Ontwikkelingen per programma

4.1 Programma 1: Bestuur en burger

Beleidsontwikkelingen

Ontwikkelingen ICT

Voor de komende jaren zijn belangrijke ontwikkelingen te verwachten ten aanzien van de benodigde ICT-infrastructuur, uitwijkvoorzieningen, cloudoplossingen en outsourcing van ICT beheer. Meest opvallend is het moderniseren van het gemeentelijke applicatielandschap. Bijna alle direct aan de gemeentelijke dienstverlening gerelateerde applicaties verhuizen naar de cloud of door middel van hosting naar leveranciers. Dit doen we om aan te kunnen sluiten op marktontwikkelingen, het optimaliseren van de bedrijfsvoering en het digitaliseren van de dienstverlening.

Gevolg is dat de traditionele inrichting van de ICT beheerorganisatie zal transformeren naar een regieorganisatie waarbij met name het technisch beheer door derden verricht gaat worden. Het grootste deel van de centrale computers en bijbehorende infrastructuur zou dan ondergebracht kunnen worden in een commercieel datacentrum. In het jaar 2021 zal hieraan een nadrukkelijk vervolg worden gegeven. De consequenties hiervan voor de organisatie zullen daarbij in beeld gebracht worden.

Doorontwikkeling Dienstverlening

Het jaar 2020 is uitgeroepen tot het jaar van de dienstverlening. In 2020 wordt een visie ontwikkeld die de koers bepaalt voor de komende 4 jaar. De huidige omstandigheden rondom de impact van het Coronavirus zullen mogelijk ook vragen om een andere inrichting van die dienstverlening. Dat wordt daarin nadrukkelijk betrokken. Om verbeteringen, en groei te kunnen blijven maken is het wenselijk te beschikken over een ontwikkelbudget. Een ontwikkelbudget waarmee direct stappen kunnen worden gezet om de dienstverlening voor de inwoners op een hoger peil te krijgen. Dit kan door bijvoorbeeld het houden van peilingen, inrichting van dashboards, verdergaande digitalisering en dergelijke. De dienstverleningsvisie zal per jaarschijf een uitvoeringsplan krijgen, waarin actuele ontwikkelingen worden betrokken en gerichte inzet van de middelen wordt aangegeven.

4.2 Programma 2: Veiligheid

Beleidsontwikkelingen

Meerjaren Veiligheidsplan 2019 – 2022

Bij de Waterconferentie 2020 is geconstateerd dat de coördinatie op preventie, toezicht, handhaving, openbare orde en veiligheid op de wateren in Wijdemeren structureel aandacht behoeft. De afgelopen jaren is er geïnvesteerd in een verbetering van de samenwerking van partners op het water. Tijdens de waterconferentie is afgesproken dat de gemeente een coördinerende rol in de integrale samenwerking oppakt. Een van de speerpunten van het Meerjaren Veiligheidsplan 2019-2022 is een effectievere samenwerking op het snijvlak leefbaarheid en veiligheid. Daarbij is het volgende doel omschreven:

“ Doel: Voor de hand liggend instrument daarvoor is een ‘handhavingsarrangement’ watertoezicht en gebied gebonden inzet waarbij de veiligheidsthema’s, taken en verantwoordelijkheden concreet benoemd worden.”

Bij het opstellen van de begroting 2021 zullen de (on)mogelijkheden en financiële consequenties in beeld worden gebracht die moeten leiden tot een effectievere samenwerking op watertoezicht, waaronder de formatie die nodig is om de coördinerende taken op te kunnen pakken.

Uitbreiding Wet Bibob

Op 10 maart 2020 is de Tweede Kamer akkoord gegaan met het wetsvoorstel om de Wet Bibob te wijzigen.

Deze wijziging strekt onder meer tot het uitbreiden van de mogelijkheden van bestuursorganen om eigen onderzoek te verrichten en tot het verruimen van de mogelijkheden van het Landelijk Bureau Bibob om stromanconstructies te achterhalen. Het wetsvoorstel ligt nu ter agendering bij de Eerste Kamer. In de aanpak van ondermijning is de verwachting dat meerdere vergunningenstelsels onder de werking van het Bibob-beleid komen te vallen, denk hierbij aan onder andere autobedrijven en kapsalons. Het is te verwachten dat deze uitbreiding meer onderzoekscapaciteit vraagt van de gemeentelijke organisatie dan wel investeren in analysecapaciteit. Zo mogelijk worden de financiële implicaties meegenomen bij het opstellen van de Programmabegroting 2021.

Regionaal Risicoprofiel en Evenementen

In het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek is op 25 maart 2020 het ontwerp van het Regionaal Risicoprofiel vastgesteld. Hier zijn drie toekomstige ontwikkelingen genoemd die mogelijk gevolgen kunnen hebben voor de risico's uit dit risicoprofiel. Bevolkingsgroei en vergrijzing, klimaatverandering en de energietransitie alsmede Lelystad Airport. De beleidsontwikkeling over de energietransitie is een breed vraagstuk waarvan de risico's nog onvoldoende inzichtelijk zijn. De kans bestaat dat op het moment dat deze risico's beter inzichtelijk zijn, er een investering gedaan moet worden in een tussentijdse actualisatie van beleid of in een uitbreiding van kennis. Risico voor luchtvaartincidenten is voor Flevoland groter dan voor Gooi en Vechtstreek, gelet op Lelystad Airport, en wordt daarom buiten beschouwing gelaten voor onze perspectiefnota

Voor Bevolkingsgroei en vergrijzing geldt dat de impact van scenario's als grootschalige uitval van elektriciteit, overstromingen en extreme weersomstandigheden toeneemt. Tegelijkertijd neemt de zelfredzaamheid door vergrijzing af. Hiervoor is het belangrijk dat er ruimte is om bestaand beleid te blijven ontwikkelen.

De klimaatverandering maakt dat de zeespiegel stijgt en dit heeft gevolgen voor het scenario overstroming uit dit Regionaal Risicoprofiel. Ook zullen extreme weersomstandigheden vaker voorkomen. Onder andere bij evenementen is het belangrijk dat organisatoren zich voorbereiden op deze ontwikkelingen, omdat zij anders risico's lopen bij het kunnen laten doorgaan van de evenementen. De organisatoren van evenementen zullen zich daartoe moeten laten bijscholen of door externen moeten laten adviseren. Voor gemeentelijke financiële ondersteuning op dit punt is geen ruimte in 2021, en dus zal eventuele extra externe ondersteuning worden doorbelast.

Beleidstoevoegingen met financiële consequenties

Uitbreiding inzet BOA's bij evenementen

Er zijn ontwikkelingen op het gebied van de inzet van BOA's bij evenementen in relatie tot de inzet van politiecapaciteit. De verwachting is dat de inzet geïntensiveerd moet worden, door de verschuiving in de prioriteitsstelling van de inzet van politiecapaciteit, extra kosten structureel € 20.000.

Wil de doorgang van evenementen met mogelijke openbare orde risico's geen gevaar lopen, dan moeten de organisatoren rekening houden met de extra kosten van inzet door particuliere beveiligers.

4.3 Programma 3: Openbare ruimte

Beleidsontwikkelingen

Lange Termijn Wegbeheer, Kapitaalbehoefte

Bij vaststelling van het Lange Termijn Wegbeheerplan 2018-2028 is duidelijk geworden dat de kapitaalbehoefte rond 2028 bij uitvoering van de Investeringsprojecten onvoldoende is. De Provinciaal toezichthouder heeft dit eveneens opgemerkt en verwacht passende maatregelen om de eventueel aanwezige achterstand in onderhoud in te lopen én over voldoende middelen op de lange(re) termijn te beschikken om aan de minimale zorgplicht te voldoen. Voor het bestaande areaal vraagt dit een mogelijke temporisering of andere aanpak van de Investeringsprojecten. Een financiële vertaling hiervan wordt uitgewerkt.

Bomenbeleidsplan/boombeheer

De aanbevelingen uit de evaluatie boombeleid leidt tot de keuze om het Boombeleidsplan te actualiseren, welk voorstel wij aan de raad voorleggen. De actualisatie van het Boombeleidsplan heeft als doel om tot nieuwe beleidsvoorstellen te komen die op langere termijn de ambities en financiële mogelijkheden in evenwicht brengen. Wij verwachten eind dit jaar, begin volgend jaar met nadere voorstellen te komen.

Beleids toevoegingen met financiële consequenties

Beheer en onderhoudsplan bruggen (kapitaallasten)

De gemeente heeft 75 bruggen in onderhoud en beheer; de totale vervangingswaarde bedraagt ca € 7.500.000. In het verleden is veelal kleinschalig onderhoud verricht en minder vaak kapitaalintensief, zoals grootschalig, onderhoud. Vervangingsinvesteringen worden incidenteel in het Investeringsplan opgenomen met dekking uit de Algemene Reserve. Het is wenselijk dat meer planmatig wordt gekeken naar de kwaliteit en de onderhoudsnoodzaak van de bruggen. Daarbij zal de constructieve veiligheid van de bruggen beter in beeld worden gebracht. Op basis van het beheerplan zal worden beoordeeld of er toereikende middelen in het meerjarenperspectief zijn opgenomen. Wij verwachten in het derde kwartaal 2020 over het beheerplan te beschikken. Naar verwachting zal de uitvoering van groot onderhoud/vervangings gemiddeld € 200.000 per jaar kosten met een jaarlijkse kapitaallast van € 7.000 per jaar.

Beschoeiingen (kapitaallasten)

Voor de periode van 2016 t/m 2026 is een onderhoudsplan gemaakt voor de vervanging van 6.5 km beschoeiing van de in totaal 18 km. Totale kosten over deze periode zijn toen op € 2.800.000 geraamd. In het Investeringsplan is jaarlijks voor 2016 t/m 2018 een krediet van € 200.000 gereserveerd, vanaf 2019 jaarlijks € 275.000. Bij de uitwerking van een van de grotere beschoeiingsprojecten blijken de kosten aanzienlijk hoger uit te komen. In 2019 is daarom gestart om het onderhoudsplan beschoeiingen te actualiseren. Wij verwachten in het derde kwartaal over het actuele onderhoudsplan te beschikken. Naar schatting is de totale vervangingswaarde € 10.000.000. Met een hoge mate van onzekerheid schatten wij in dat we de komende 10 jaren ongeveer de helft moeten vervangen, wat neer komt op € 500.000 per jaar. Dit is gemiddeld twee keer hoger dan waarmee in het huidige beheerplan rekening is gehouden met een kapitaallast van € 10.000 per jaar.

4.4 Programma 4: Economische zaken

Beleidsontwikkelingen

Bedrijventerreinen, vestigingsklimaat, ondernemersmanagement, werkgelegenheid

De toekomstvisie bedrijventerreinen is in ontwikkeling. Eerste signalen zijn dat sprake is van veel versnippering en te weinig ruimte voor uitbreiding. In regionaal verband nemen we deel aan werkplan werklandschappen om vestigingsklimaat bedrijven te verbeteren.

De kosten voor herstructurering zijn nog niet aan te geven, maar de provincie geeft wel aan – op basis van cofinanciering tot € 1,5 mln. te willen bijdragen aan revitalisering bedrijventerreinen (op basis van HIRB regeling).

Recreatie & toerisme (gebiedsakkoord, reserve recreatie & toerisme)

Recreatie en toerisme zijn belangrijk voor de gemeente Wijdemereren. De sector biedt veel werkgelegenheid en daarnaast bevorderen de recreatieve faciliteiten, als fiets- en wandelpaden, de leefbaarheid in de gemeente.

De wens bestaat de gemeente te ontwikkelen tot een aantrekkelijke en toegankelijke omgeving. Een plek waar recreatie en natuur goed samengaan en elkaar versterken. Via voortzetting van de uitvoering van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen geeft de gemeente in 2021 hier verder vorm aan, samen met 20 andere partijen. Voorbeelden van projecten die in 2021 (verder) worden uitgevoerd zijn de realisatie van wandel/fietspaden, de vaarverbinding Loosdrechtse Plassen-Hilversums Kanaal, baggeren van de plassen, aanleg van faunapassages en het project van dorpslint naar recreatieboulevard. Bij dat laatste project zal in 2021 de focus op Oud-Loosdrecht liggen en in 2020 worden de mogelijkheden verkend die er zijn voor de uitvoering van dit project.

Met de reserve recreatie & toerisme kunnen aantrekkelijke en publiektrekkende evenementen en projecten worden gesteund. Daarmee worden recreatieve en culturele waarden bereikbaar en in stand gehouden voor een breder publiek. Publiek dat daarbij ook gebruik zal maken van andere faciliteiten in de gemeente.

De reserve recreatie & toerisme wordt in 2021 tegen het licht gehouden. Daarbij wordt onder meer bezien of de aanwending van de reserve aansluit bij de wensen die hieromtrent leven en in hoeverre het nodig is de toepassingsregels bij de reserve aan te passen.

4.5 Programma 5: Sociaal Domein

Beleids toevoegingen met financiële consequenties

Wmo en Jeugd

Met ingang van de decentralisaties per 2015 heeft de gemeente Wijdemeren op zowel lokaal als regionaal niveau uitvoering gegeven aan de nieuwe taken. De zelfredzaamheid naar draagkracht van de inwoner is een belangrijk uitgangspunt in deze decentralisatie. De gemeente verplicht zich tot het bieden van ondersteuning waar deze zelfredzaamheid niet voldoende is. Tegelijkertijd is met het dragen van deze verantwoordelijkheid, ook de garantie verdwenen dat het door het Rijk uitgekeerde budget toereikend is om deze taken uit te voeren. Als gemeente zijn we in grote mate risicodragers geworden op zowel maatschappelijk als financieel vlak. De mate van het risico is in beperkte mate bij te sturen, onder andere doordat de zorg is ingericht als een open-einde-regeling, waarbij de sturingsmogelijkheden zowel door het Rijk als door de rechtspraak sinds 1-1-2015 verder zijn beperkt (geen resultaat beschikken; geen eigen bijdrage jeugd; abonnementstarief Wmo; algemene voorzieningen Wmo mogen ook geen eigen bijdrage rekenen). Mogelijk zal deze beperking verder toenemen in de komende jaren, zo zien we dat bij het Rijk meer maatregelen worden genomen die sturen op de wijze waarop gemeenten tarieven samenstellen, aan wie verplicht zorg moet worden geleverd (denk aan de wet Schuldhulpverlening) en welke samenwerkingsverbanden verplicht zijn.

De gemeente Wijdemeren heeft sinds 2015 gezien dat de uitgaven aan jeugdzorg hoger waren dan de uitkering die we hiervoor als gemeente ontvingen. Door de uitkeringen op de overige onderdelen van de decentralisaties heeft dit tot aan 2018 echter geen financiële problemen opgeleverd. Dit beeld is veranderd met ingang van 2019. In dit jaar is duidelijk geworden dat het niet houdbaar is om in de begroting vast te houden aan het begroten van de bedragen zoals die in de decentralisatie uitkering werden uitgekeerd. Per 2021 brengen we de begroting voor deze posten in lijn met de werkelijke uitgaven in de afgelopen jaren. Dit doen we op verschillende manieren:

Ombuigen van budgetten binnen programma 5. Niet alle begrote bedragen werden de afgelopen jaren volledig benut. Het onbenutte deel kan worden ingezet om structureel de zorgkosten te bekostigen.

Bezuinigingen op andere uitgaven om deze zodoende in te zetten voor zorg. De gemeenteraad besluit over de budgetten waarop zij dit wenselijk acht.

Uitwerken van maatregelen om de uitgaven aan zorg te beperken. Lokaal kan dit bijvoorbeeld door beperken van de instroom door (1) effectieve preventieve maatregelen te behouden of vergroten (de opvoedcoach, echtscheidingsconsulent, kwaliteitsmedewerker en wellicht de praktijkondersteuner jeugd) en (2) bij de toewijzing van maatwerkvoorzieningen betere afwegingskaders te creëren voor beoordeling van het aantal uren of effectiviteit van de ingezette zorg. Ook regionaal wordt hierop samengewerkt door de vast te stellen kaders voor inkoop van voorzieningen en bijvoorbeeld het transformatieplan jeugd.

De toename van de kosten voor jeugd en WMO waarmee we rekening houden is € 2,2 mln.

Inburgering

In de kadernota 2020 was als beleids toevoeging opgenomen dat de Wet inburgering per 2021 zou veranderen. In 2020 zijn hiervoor voorbereidende werkzaamheden verricht. Op dit moment is de situatie ten opzichte van de kadernota 2020 veranderd omdat de ingangsdatum van de wet is uitgesteld naar juli 2021. Onveranderd is dat de VNG en het Rijk nog geen overeenstemming hebben over de financiële compensatie aan gemeenten voor het uitvoeren van deze nieuwe taken. Het overleg hierover wordt vervolgd.

Ruimtescheppende maatregelen

Geen 3e Integraal Kindcentrum

Als we het derde Integraal Kindcentrum niet realiseren dan betekent dit dat een bedrag van € 1,0 mln. kan terugvloeien naar de algemene reserve. De structurele kapitaallasten ad. € 70.000 (bij 1% rente), die op de exploitatie drukken vanaf het jaar na de realisatie, komen te vervallen.

Bezuinigingen sociaal domein

Binnen het sociaal domein zien we mogelijkheden te besparen op niet verplichte uitgaven. Concreet is dat bijvoorbeeld uitgaven aan het stimuleren van vrijwillige inzet in de gemeente; de impuls voor activiteiten (Incidentele subsidie) en activiteiten in het onderwijs. Dit levert een structurele besparing op van € 160.000.

4.6 Programma 6: Natuur en Milieu

Beleidsontwikkelingen

Energietransitie, klimaatadaptatie, verduurzaming gemeentelijke (sport)accommodaties, verduurzaamheidsagenda, overdracht bodemtaken

In 2021 stellen we de RES 1.0 vast en geven hier uitvoering aan. Ook werken we de Transitievisie warmte (TVW) uit in warmteplannen.

De VNG pleit als voorwaarde voor de deelname aan het klimaatakkoord, dat de aanvullende taken voor gemeenten als gevolg van de RES en TVW niet tot hogere lasten voor gemeenten leiden. De aanvullende bijdrage uit het rijk is nog niet bekend.

Per 2021 vindt de overdracht bodemtaken plaats. De provincie draagt bevoegdheden en taken over aan gemeenten. In regioverband met de omgevingsdienst en provincie bereiden we dit voor. De kosten voor de overdracht worden berekend. Risico is dat dit - net als andere decentralisering - ook een bezuiniging met zich meebrengt. Daarmee zijn er aanvullende niet-gedekte kosten voor gemeenten.

Circulariteit & afval

Voor de komende twee jaar is de focus gericht om een grotere en bredere rol te spelen in de regionale circulaire economie. Regio Gooi en Vechtstreek onderschrijft het Rijksbrede programma Circulaire Economie om vóór 2050 een circulaire economie te realiseren.

Voor de ontwikkeling van een nieuwe visie richting 2026 is het van belang in te spelen op externe ontwikkelingen. Niet alleen voor de nieuwe visie 2026, maar ook voor de langere termijn is het van belang kennis te nemen van nieuwe (te vormen) kaders van de Rijksoverheid en ontwikkelingen en ambities binnen (andere) gemeenten.

Vanaf 2020 zal input worden opgehaald bij de bestuurders en raadsleden over de visie op de toekomst van afvalscheiding in relatie tot circulaire economie en de landelijke doelstellingen. Het doel is om gezamenlijk te komen tot een visie richting 2026.

Ruimtescheppende maatregelen

Uitvoering duurzaamheid

Voor duurzaamheid zijn voor de komende jaren onderstaande budgetten beschikbaar:

	2021	2022	2023	2024
Uitvoering duurzaamheidsprogramma	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Bijdrage regionale aanpak duurzaamheid (incid.)	€ 50.000			
Middelen voor duurzaamheid in begroting 2019-2022	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000
Totaal gereserveerd voor duurzaamheid in begroting 2020-2023	€ 180.000	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000

Voorgesteld wordt om € 40.000 structureel te bezuinigen op het materiële budget voor duurzaamheid.

4.7 Programma 7: Ruimtelijke ontwikkeling

Beleidsontwikkelingen

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld. De geplande datum van 1 januari 2021 is niet haalbaar heeft minister van Veldhoven op 1 april 2020 aan de Tweede Kamer laten weten. Oorzaken zijn enerzijds de stevige implementatieopgave voor deze wet en anderzijds de impact van het coronavirus op alle betrokken partijen. Het is nog niet bekend wanneer de wet wel in werking treedt. Op dit moment is € 0,6 mln. beschikbaar voor bepaalde onderdelen van de voorbereidingen. Volgens de VNG-tool zullen er echter veel hogere kosten zijn.

In de loop van dit jaar zal duidelijkheid moeten komen over de totale kosten. Of er een bijdrage van rijkswege wordt gegeven is twijfelachtig.

Omgevingsvisie, regionaal koersdocument, omgevingsplannen, instrumentarium

Voor 1 januari 2024 moet de gemeente beschikken over een Omgevingsvisie. Op dit moment wordt deze voorbereid. In de planning is opgenomen dat Wijdemeren in 2021 de visie vaststelt. Eventuele programma's en het Omgevingsplan (tot 2029) volgen daarna.

In het budget van de Implementatie van de Omgevingswet is voor bepaalde onderdelen geld beschikbaar gesteld. Dat geldt ook voor de onderdelen Omgevingsvisie; Omgevingsplan; overzicht Programma's.

In regionaal verband is in 2018 gestart met samenwerking op het gebied van een regionaal koersdocument. Er wordt gewerkt in fases en na iedere fase wordt besloten of er aanleiding is voor een vervolg. Thans wordt de analysefase afgerond. In deze fase zijn een aantal ontwikkelperspectieven voor de regio gemaakt. Een perspectief schetst een scenario hoe de regio zich kan ontwikkelen als vanuit een bepaalde invalshoek wordt gedacht. De volgende fase is de koersfase. De koersfase heeft tot doel om te komen tot bestuurlijk gedragen lange termijnambities voor de fysieke leefomgeving in de regio. Welke status dit koersdocument heeft is nu nog niet bepaald. Het is de bedoeling dat het door de colleges wordt vastgesteld en dat het betrokken kan worden bij de gemeentelijke omgevingsvisies. Het ligt in de bedoeling om het koersdocument in 2020 te presenteren tijdens het regiocongres. Daarna wordt besloten of, en zo ja, hoe het vervolgproces er uit ziet.

Tot en met de koersfase worden de kosten gedekt uit de regionale begroting.

Mobiliteitsplan, doorfietspadennetwerk, MRa

Het Mobiliteitsplan Wijdemeren 2045 is in ontwikkeling en zal medio 2021 gereed zijn. Onderdeel van dit plan is een uitvoeringsagenda met geprioriteerde projecten.

Een lopend verkeersproject is het regionaal ontwikkelen van een doorfietspadennetwerk waarvoor regionaal een intentieverklaring is ondertekend. Onderdeel is de aanpassing fietspaden rotonde Rading/Molenmeent.

Woonvisie, woningbouwprogramma, erfgoed, kostenverhaal, kanskaart

In 2021 wordt het programma wonen geschreven op basis van de vastgestelde woonvisie 2021-2025. In het programma wordt opgenomen het woningbouwprogramma (harde en zachte plancapaciteit) op basis van de kanskaart en het woonakkoord. Gelijktijdig worden nieuwe verordening en beleidsregels voor de uitvoering ontworpen.

In 2021 is het van belang om in te zetten op de kansrijke projecten vanuit de zachte capaciteit en daarnaast de inventarisatie voor nieuwe locaties te starten na die na 2025 daadwerkelijk kunnen worden opgepakt.

Het programma zal ambtelijk worden opgesteld en kosten komen uit de lopende begroting. Inwoners en deskundigen worden betrokken in het opstellen van het programma. De richtinggevendende uitspraken uit de omgevingsvisie bepalen mede de realisatie van de plancapaciteit.

Wat in dit kader als risico niet onvermeld mag blijven is de in de ontwerp omgevingsverordening NH 2020 opgenomen nieuwe regelgeving betreffende het landschap. Deze zet de ontwikkeling voor woningbouw in onze kernen op slot en vormt daarmee een bedreiging voor de leefbaarheid en vitaliteit van onze kernen. De zienswijze van het college hieromtrent is medio april aan de provincie verstuurd.

Grondbeleid, kostenverhaal, bouwleges, fonds gebiedsontwikkeling

De gemeente professionaliseert het kostenverhaal bij particuliere initiatieven. De nieuwe werkwijze is tevens verankerd in de nieuwe Nota Grondbeleid 2020-2024. Voor steeds meer projecten worden voorovereenkomsten gesloten. Voorovereenkomsten verzekeren dat de werkelijke gemeentelijke kosten in een vroeg stadium verhaalt op initiatiefnemers, waardoor de gemeente hier geen risico meer loopt indien projecten uiteindelijk geen doorgang vinden.

In de Kadernota 2020 is het te ontvangen bedrag middels kostenverhaal op € 630.000 berekend voor 5 jaar. Het opstarttraject gaat langzamer dan verwacht (afgelopen jaar is € 84.000 ontvangen ten opzichte van raming € 126.000), maar groeit gestaag. Het is nog niet goed te voorspellen hoe dit zich de komende jaren ontwikkelt. De verhoging van de planologische leges levert een meeropbrengst op de komende jaren.

Meenthof

De revitalisering van de Meenthof lijkt nu van de grond te komen. Het accent ligt in 2020 nog op fase 1, maar fase 2, 3 en verder zal komende jaren aandacht vragen. In het verdere verleden zijn er afspraken gemaakt tussen ontwikkelaar en gemeente. Op basis daarvan zal moeten worden onderzocht of en zo ja in welke mate een bijdrage van de gemeente nodig is.

Overhead

Beleids toevoegingen met financiële consequenties

Financieel specialist

In het raadsvoorstel van 6 juli 2017 heeft de raad besloten € 0,8 mln. incidenteel voor organisatie-ontwikkeling vrij te maken. Onderdeel hiervan was de inhuur van een financieel specialist om financieel beheer verder op orde te brengen. Gezien de werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd, en de werkdruk van de huidige medewerkers, is vaste invulling van de functie van financieel specialist van belang. De werkzaamheden omvatten: fiscale aangiften en rechtmatigheid, verslaggeving aan derden (IV3-opgaven), oplossen inrichtingsvraagstukken Key2financiën en opstellen jaarwerk en dossier voor de accountant, bijhouden subadministraties van activa en reserves en voorzieningen. De structurele meerkosten worden geraamd op € 63.000.

Versterking formatie ITP

Voor de continuïteit van de dienstverlening en bedrijfsvoering is het afgelopen jaar geconstateerd dat er een tekort in formatie bestaat om het digitaal en zaakgericht werken goede invulling te geven. Het betreft bedrijfskritische processen die voor een goede registratie en verwerking van poststromen (in- en uitgaand en zowel digitaal als fysiek) dagelijks moeten plaatsvinden. De bestaande formatie is op dit onderdeel te beperkt en zal naast een herschikking binnen het eigen team, verder aangevuld moeten worden. De structurele meerkosten worden hiervoor geraamd op € 48.000.

Algemene baten en lasten

Ruimtescheppende maatregelen

Minder toevoegen aan reserves

Als we een jaar geen toevoegingen doen aan de volgende reserves levert dit een besparing op van € 198.000 in het begrotingsjaar 2021. Omdat deze toevoegingen als structureel worden geormerkt heeft deze incidentele besparing een positief effect op het structurele begrotingsresultaat.

	2021
Reserve Recreatie en Toerisme	€ 73.000
Reserve Speeltoestellen	€ 25.000
Reserve Groeninrichting	€ 100.000
Totale besparing door niet toevoegen aan reserves	€ 198.000

OZB verhogen met 5% extra

Normaal gesproken verhogen we het tarief voor OZB met inflatie. De toename van de OZB-opbrengsten die hieruit voortvloeit wordt ingezet als (gedeeltelijke) dekking van de toename van de uitgaven in verband met inflatie. Als we de OZB-tarieven verhogen met meer dan inflatie levert dit voor ieder % een extra opbrengst op van ca. € 66.000, en in totaal € 330.000.

Hoofdstuk 5: Overige onderwerpen

Kaderbrief financieel toezicht 2021 Provincie Noord-Holland

De kaderbrief van de toezichthouder wordt in de loop van april 2020 verwacht.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

Mei/septembercirculaire

Bij het opstellen van de concept-begroting 2021-2024 is de mei/juni circulaire het uitgangspunt. Deze circulaire bevat de effecten van de uitkeringsfactoren. Dit is conform de kaderbrief.

De meicirculaire 2020 komt naar verwachting uit in de eerste week van juni. Deze kan niet worden verwerkt in de Perspectiefnota 2021. Ervaring leert dat een meicirculaire extra (geoomerkte) middelen voor beleidstoevoegingen bevat.

De septembercirculaire komt uit op Prinsjesdag. De programmabegroting 2021 wordt volgens de planning op 27 september naar de raad verzonden. Het is redelijkerwijs niet mogelijk effecten van de septembercirculaire nog inhoudelijk in de programmabegroting te verwerken. Aanvullend op de begrotingsstukken kan de vertaling van de septembercirculaire in de vorm van een commissiestuk worden verzonden. Als er sprake is van een tegenvaller door de septembercirculaire kan deze als begrotingswijziging bij de voorjaarsrapportage 2021 worden meegenomen.

Trap op trap af effect

Tijdens de begrotingsbehandeling van BZK heeft de minister van BZK toegezegd om samen met de VNG te onderzoeken welke aanpassingen op korte termijn aan de trap-op, trap-af systematiek kunnen worden gedaan om de schommelingen in het gemeentefonds te voorkomen of te dempen. De tweede kamer heeft de resultaten van deze verkenning op 18 december 2019 van de minister BZK ontvangen (TK 2019-2020 35300B, nr. 13). Hieruit volgt dat het kabinet zich zal inspannen om gedurende deze kabinetsperiode de volumeschommeling in de tweede helft van het lopende jaar te dempen. Het dempen van de trap-op, trap-af systematiek heeft geen invloed op de omvang van de algemene uitkering, en leidt dan ook niet tot een voor- of nadeel voor de gemeente Wijdemeren. Het begroten van inkomsten zal door het dempen van de trap-op, trap-af systematiek wel beter kunnen, omdat deze minder door achterblijvende rijksuitgaven neerwaarts worden bijgesteld.

Herijking verdeling gemeentefonds

De invoer van een nieuw verdeelstelsel is een jaar uitgesteld, van 2021 naar 2022. In het nieuwe verdeelstelsel zullen de steden er volgens de voorlopige berekeningen op vooruitgaan. Voor plattelandsgemeenten komt er zeer waarschijnlijk een nadelig herverdeeeffect aan. Dat effect zal na het nader onderzoek in de zomer 2020 iets minder nadelig zijn dan de voorlopige berekening, maar nadelig zal het blijven. Als maximaal scenario geldt een nadeel van € 100 per inwoner, dat zich volgens de vermoedelijke overgangsregeling opbouwt met € 25 per inwoner per jaar vanaf 2022. Voor de gemeente Wijdemeren als plattelandsgemeente in de MRA en Randstad is het nog onbekend of de herijking positief of negatief zal uitpakken.

Effect coronacrisis op algemene uitkering

We moeten onderscheid maken tussen uitgaven onder het plafond en uitgaven binnen cq buiten de kaders. Sommige rijksuitgaven vallen buiten de uitgavenkaders, die tellen niet mee voor het accres. Een voorbeeld zijn alle uitgaven (én inkomsten) die nog voortkomen uit de bankensteun in 2009. Het kabinet heeft besloten dat de extra uitgaven als gevolg van de coronacrisis ook buiten de uitgavenkaders worden geplaatst.

Hoofdstuk 6: Technische kaders

Bij het samenstellen van een begroting moeten ook veranderingen in uitgaven en inkomsten waarop het gemeentebestuur geen invloed heeft, worden verwerkt. Het gaat hierbij om ontwikkelingen van prijzen, lonen en rente. Omdat er geen zekerheid vooraf is over de omvang van deze veranderingen, zijn er aannames gedaan. Deze aannames noemen we de technische kaders.

Prijzontwikkeling

Voor de ontwikkeling van de prijzen baseren we ons op de ontwikkeling van de prijzen van het Bruto Binnenlands Product (BBP) uit het meest recente Centraal Economisch Plan (opgesteld in najaar 2019). Dit betekent voor 2020 en de jaren daarop dat voor de materiële lasten rekening wordt gehouden met een toename van 1,5%.

Loonkosten

De huidige cao loopt tot 1 januari 2021. Voor een prognose van de lonen wordt uitgegaan van de ontwikkeling van de prijzen van het BBP uit het Centraal Economisch Plan 2019.

Lokale heffingen

Uitgangspunt van beleid is dat de lasten voor burgers en bedrijven met niet meer dan de inflatie worden verhoogd. Voorgesteld wordt om dit uitgangspunt te wijzigen bij de Perspectiefnota 2021 en de OZB-tarieven met 5% boven op de inflatie te verhogen. Voor de andere tarieven geldt dat deze met niet meer dan inflatie worden verhoogd.

Rioolrecht

De tarieven van gemeentelijke diensten dienen in beginsel volledig kostendekkend te zijn.

Afvalstoffenheffing

Op begrotingsbasis wordt bij de afvalstoffenheffing uitgegaan van 100% kostendekkendheid. Bij deze heffing worden ook de kosten van kwijschelding in de tarieven betrokken. De eventuele terugontvangst van te veel betaalde bijdrage aan het GAD over 2019 en voorgaande jaren zal bij de tariefberekening voor 2021 worden verrekend.

Begrafenisrechten

Op begrotingsbasis wordt bij de begrafenisrechten in 2021 gestreefd naar 100% kostendekkendheid.